

Dokument s plenarne sjednice

B9-0165/2024

8.3.2024

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjave potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika
Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o tješnjim vezama između EU-a i Armenije i potrebi za mirovnim sporazumom
između Azerbajdžana i Armenije
(2024/2580(RSP))

**Andrey Kovatchev, Željana Zovko, Michael Gahler, Rasa Juknevičienė,
Andrius Kubilius, Isabel Wiseler-Lima, François-Xavier Bellamy, Anja
Haga, Miriam Lexmann, Lukas Mandl, Sara Skyttedal, Michaela
Šojdrová, Tom Vandenkendelaere, Tomáš Zdechovský**
u ime Kluba zastupnika PPE-a

Rezolucija Europskog parlamenta o tješnjim vezama između EU-a i Armenije i potrebi za mirovnim sporazumom između Azerbajdžana i Armenije (2024/2580(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Armeniji, Azerbajdžanu i stanju u Gorskom Karabahu,
- uzimajući u obzir Povelju Ujedinjenih naroda, Helsinški završni akt i Deklaraciju iz Alma Ate od 21. prosinca 1991.,
- uzimajući u obzir Sveobuhvatni i pojačani sporazum o partnerstvu između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Armenije, s druge strane (CEPA)¹, koji je u potpunosti stupio na snagu 1. ožujka 2021.,
- uzimajući u obzir obraćanje armenskog premijera Nikola Pašinjana Europskom parlamentu na plenarnoj sjednici 17. listopada 2023.,
- uzimajući u obzir zaključke drugog političkog i sigurnosnog dijaloga na visokoj razini između EU-a i Armenije od 15. studenoga 2023.,
- uzimajući u obzir činjenicu da je Armenija 1. veljače 2024. postala stranka Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda,
- uzimajući u obzir izvješće o provedbi partnerstva od 12. veljače 2024.,
- uzimajući u obzir peti sastanak Vijeća za partnerstvo EU-a i Armenije održan 13. veljače 2024.,
- uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
  - A. budući da je armenski premijer Nikol Pašinjan u svojem obraćanju Europskom parlamentu 17. listopada 2023. pozvao na zajedničku predanost dalnjem jačanju odnosa EU-a i Armenije i istaknuo da je „Republika Armenija spremna na približavanje Europskoj uniji, koliko Europska unija to smatra mogućim”;
  - B. budući da je Europsko vijeće 26. i 27. listopada pozvalo Visokog predstavnika Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Komisiju da predstave mogućnosti kako najbolje ojačati odnose EU-a i Armenije u svim njihovim dimenzijama; budući da je Vijeće za vanjske poslove 13. studenoga 2023. dalo zeleno svjetlo za utvrđivanje dalnjih mjera potpore; budući da je misija za utvrđivanje činjenica u Armeniji koju su u tjednu 27. studenoga 2023. zajedničkoj provela Europska služba za vanjsko djelovanje i Komisija potvrdila zajedničku ambiciju obiju strana da ojačaju suradnju, uključujući daljnji angažman u novim područjima, kao što su

---

¹ [OJ L 23, 26.1.2018, p. 4.](#)

sigurnost i obrana, te da pojačaju sektorsku suradnju;

- C. budući da se odnosi EU-a i Armenije temelje na zajedničkim vrijednostima kao što su demokracija, vladavina prava, ljudska prava i temeljne slobode, regionalna suradnja i aktivno sudjelovanje u okviru Istočnog partnerstva s ciljem da se doprinese regionalnoj suradnji i stabilnosti;
- D. budući da Armenija nakon Baršunaste revolucije 2018. kontinuirano provodi reforme usmjerenе na jačanje demokracije, pravosudnog sustava i institucija koje se bore protiv korupcije;
- E. budući da je Armenija pod vodstvom premijera Nikola Pašinjana na svoje nestabilno sigurnosno okruženje, vojno nepovoljan položaj u odnosu na Azerbajdžan i nepouzdani savez s Rusijom reagirala zamrzavanjem članstva u Organizaciji ugovora o zajedničkoj sigurnosti (engl. *Collective Security Treaty Organization*, CSTO), nastojeći smanjiti svoju ovisnost o Ruskoj Federaciji kad je riječ o sigurnosti i uključujući nove aktere u svoju strukturu sigurnosti, primjerice povećanom vojnog suradnjom s Francuskom, Grčkom i drugim državama članicama EU-a;
- F. budući da Ruska Federacija nastoji potkopati demokratsku vjerodostojnost Armenije, proširiti kaos i dovesti do destabilizacije kampanjama dezinformiranja i da je iskoristila vojnu slabost Armenije u sukobu s Azerbajdžanom;
- G. budući da armensko gospodarstvo i dalje uvelike ovisi o Rusiji, posebno u strateškom energetskom sektoru; budući da je premijer Nikol Pašinjan zatražio veću pomoć u okviru Gospodarskog i investicijskog plana EU-a; budući da je u okviru Gospodarskog i investicijskog plana dosad mobilizirano oko 500 milijuna EUR za međusektorska ulaganja;
- H. budući da će se u novom programu partnerstva EU-a i Armenije, o kojem je postignut dogovor na petom sastanku Vijeća za partnerstvo EU-a i Armenije, prednost dati jačanju otpornosti i diversifikaciji gospodarstva, jačanju suradnje u području sigurnosti i povećanju ulaganja kao ključa gospodarske suradnje;
- I. budući da je Azerbajdžan u rujnu 2023. nakon devetomjesečne blokade Lačinskog koridora silom preuzeo kontrolu nad preostalim dijelovima Gorskog Karabaha; budući da je gotovo 140 000 Armenaca moralо pobjeći, što je dovelo do gotovo potpunog nestanka armenskog stanovništva s teritorija Gorskog Karabaha na kojem stoljećima živi; budući da to može predstavljati etničko čišćenje; budući da je samoproglašena Republika Artsakh prestala postojati 1. siječnja 2024., nakon što su njezine vlasti pod pritiskom dogovorile njezino raspuštanje;
- J. budući da su Armenija i Azerbajdžan započeli izravne pregovore o mogućem mirovnom sporazumu, što bi moglo otvoriti novo poglavlje u bilateralnim odnosima; budući da i dalje postoji neslaganje o pitanjima povezanima s razgraničenjem i određivanjem granice i s praktičnim rješenjima za prometne veze između Azerbajdžana i njegove eksklave Nahičevanske Autonomne Republike;
- K. budući da se u Gorskem Karabahu nalaze brojne crkve, džamije, haćkari i groblja; budući da je, nakon što je Azerbajdžan tijekom rata 2020. namjerno nanio znatnu štetu

armenskoj kulturnoj baštini, Međunarodni sud (ICJ) u svojem rješenju od 7. prosinca 2021.² istaknuo da Azerbajdžan mora „poduzeti sve potrebne mjere kako bi spriječio i kaznio vandalizam i oskvrnuća nad armenskom kulturnom baštinom, uključujući, ali ne ograničavajući se na crkve i druga mjesta bogoslužja, spomenike, znamenitosti, groblja i artefakte“;

- L. budući da azerbajdžansko vodstvo i dalje daje iridentističke izjave u odnosu na suvereno državno područje Armenije; budući da je oko 170 km² suverenog državnog područja Armenije i dalje pod okupacijom azerbajdžanske vojske;
  - M. budući da je u veljači 2023. raspoređena civilna misija Evropske unije u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) u Armeniji (EUMA) s mandatom za praćenje i izvješćivanje o razvoju događaja na granici između Armenije i Azerbajdžana; budući da misija EU-a u Armeniji smije djelovati samo na armenskoj strani granice s obzirom na to da Azerbajdžan odbija prisustvo misije na svojoj strani granice;
1. prepoznaće i pozdravlja činjenicu da su armenske vlasti snažno istaknule svoju želju za jačanjem i davanjem prednosti odnosima s Evropskom unijom; smatra da bi Evropska unija trebala pozitivno odgovoriti i u potpunosti iskoristiti tu potencijalnu geopolitičku promjenu;
  2. potiče Komisiju i države članice da počnu raditi na planu za postizanje ambicioznog poboljšanja odnosa EU-a s Armenijom; smatra da Sporazum o sveobuhvatnom i pojačanom partnerstvu (CEPA) u trenutačnim okolnostima nije adekvatan i da njegov politički potencijal nije iskorišten; smatra da bi iskustvo proizшло iz sporazuma o pridruživanju / detaljnog i sveobuhvatnom području slobodne trgovine s Ukrajinom, Gruzijom i Republikom Moldovom trebalo poslužiti kao dobra osnova, posebno u pogledu postupne sektorske integracije s jedinstvenim tržištem, što bi Armeniji trebalo donijeti konkretne koristi na makrorazini i mikrorazini; pozdravlja novi program partnerstva EU-a i Armenije;
  3. smatra da Armenija ima europsku perspektivu u skladu s člankom 49. Ugovora o Evropskoj uniji i da može podnijeti zahtjev za članstvo u Evropskoj uniji, pod uvjetom da zadovoljava kriterije iz Kopenhagena i da poštuje načela demokracije, temeljne slobode, ljudska prava i prava manjina te vladavinu prava; poziva EU da ispita mogućnosti za dodjelu statusa države kandidatkinje Armeniji i da pruži potrebnu potporu u tom pogledu;
  4. ističe vezu između procesa postupne integracije Armenije s EU-om i boljih izgleda za održiv mir na južnom Kavkazu i za oslobođanje razvojnog potencijala cijele regije;
  5. uviđa da Ruska Federacija i dalje snažno utječe na armensko gospodarstvo, zbog čega je Armenija osjetljiva na prijetnje sankcijama koje dolaze od Ruske Federacije koja je želi kazniti za njezine neovisne političke i strateške odluke; smatra da EU mora biti spreman pružiti brzu pomoć Armeniji kako bi se ublažile negativne posljedice takvih mogućih

---

² Rješenje Međunarodnog suda od 7. prosinca 2021. o zahtjevu za određivanje privremenih mjera u okviru primjene Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije (*Armenija / Azerbajdžan*).

neprijateljskih koraka;

6. snažno potiče Komisiju i države članice da odgovore na izazov i iskoriste trenutak za razvoj individualno prilagođenog programa partnerstva za postupnu političku i socioekonomsku integraciju Armenije s EU-om, popraćenog posebnim akcijskim planom s razrađenim koracima koji bi trebao pomoći Armeniji da smanji svoju trgovinsku ovisnost o Ruskoj Federaciji i revidira postojeće prioritete kad je riječ o partnerstvima kako bi se ubrzalo usklađivanje armenskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a;
7. prepoznaje hitnu potrebu za jačanjem suradnje između EU-a i Armenije u području sigurnosti i obrane; snažno podupire težnje Armenije da iskoristi vojnu potporu koja se pruža u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći; primjećuje dodanu vrijednost redovitih političkih i sigurnosnih dijaloga između EU-a i Armenije kao krovne platforme za sva pitanja povezana sa sigurnošću; poziva na pokretanje istraživanja o procjeni hibridnih prijetnji koje će Armeniji pomoći da utvrdi ključne ranjivosti i osmisli ciljana rješenja; traži da Armenija bude pozvana da sudjeluje u misijama i operacijama u okviru ZSOP-a EU-a;
8. poziva na pružanje tehničke pomoći EU-a nacionalnim regulatornim institucijama Armenije, posebno u područjima jedinstvenog tržišta, tržišnog natjecanja i potpore ulaganjima, kao i na pružanje pomoći armenskim fitosanitarnim laboratorijima kako bi mogli učinkovito provjeravati kvalitetu poljoprivrednih proizvoda namijenjenih izvozu u EU; nadalje, poziva na dodjelu novih bespovratnih sredstava i zajmova EU-a za potporu gospodarskom rastu i reformama u Armeniji, uz daljnje jačanje gospodarskog i investicijskog plana i njegovih vodećih inicijativa, uz promicanje povezivanja Armenije s crnomorskim podvodnim električnim i internetskim kablovima te pomoći armenском odboru za civilno zrakoplovstvo u uvođenju poboljšanja potrebnih kako bi se omogućilo njegovo uklanjanje s crne liste EU-a;
9. prepoznaje neiskorišteni potencijal međuljudskih kontakata između EU-a i Armenije; poziva da se prizna napredak koji je Armenija postigla u provedbi sporazuma o pojednostavljenju izdavanja viza i ponovnom prihvatu; smatra da je vrijeme za pokretanje dijaloga o liberalizaciji viznog režima s Armenijom;
10. pozdravlja sklapanje sporazuma između EU-a i Republike Armenije kojim će se omogućiti prijenos operativnih osobnih podataka između Eurojusta i nadležnih tijela Armenije u okviru pravosudne suradnje u kaznenim stvarima; naglašava važnost daljnog produbljivanja suradnje između EU-a i Armenije u borbi protiv kriminala i terorizma te zaštiti sigurnosti Unije na obostranu korist;
11. izražava potporu aktivnostima misije EU-a u Armeniji i naglašava njezinu važnu ulogu; poziva na produljenje njezina mandata nakon 2025. i na dodatno povećanje osoblja; ponavlja svoje razočaranje zbog toga što je Azerbajdžan odbio dopustiti djelovanje misije na svojoj strani granice;
12. naglašava da bi EU trebao biti spreman nametnuti sankcije pojedincima i subjektima koji ugrožavaju suverenitet, neovisnost i teritorijalnu cjelovitost Armenije ako dođe do vojnih operacija azerbajdžanskih oružanih snaga protiv suverenog državnog područja Armenije;

13. poziva azerbajdžanske vlasti da omoguće siguran povratak armenskog stanovništva u Gorski Karabah, da pruže čvrsta jamstva u pogledu zaštite njihovih prava i njihove imovine i da se suzdrže od svih oblika huškačke retorike koja bi mogla potaknuti diskriminaciju nad Armencima; podsjeća azerbajdžanske vlasti da je pravo na povratak u vlastiti dom temeljno načelo međunarodnog prava o ljudskim pravima;
14. ponovno osuđuje azerbajdžanske vojne upade na međunarodno priznato državno područje Armenije i kontinuiranu okupaciju njezinih dijelova; ponavlja svoj zahtjev za povlačenje azerbajdžanskih postrojbi s cijelog cijelog suverenog državnog područja Armenije; odbacuje iredentističke i huškačke izjave azerbajdžanskog predsjednika i drugih azerbajdžanskih dužnosnika koje sadržavaju prijetnju teritorijalnoj cjelovitosti i suverenitetu Armenije, uključujući one u vezi sa zahtjevom za eksteritorijalni koridor koji bi povezivao Azerbajdžan i njegovu eksklavu Nahičevansku Autonomnu Republiku, te izražava ozbiljnu zabrinutost zbog njih; upozorava Azerbajdžan da ne poduzima nikakav vojni avanturizam protiv Armenije;
15. ponovno ističe nedvosmislenu potporu Europske unije suverenitetu, teritorijalnoj cjelovitosti i nepovrednosti armenskih granica; snažno podupire normalizaciju odnosa između Armenije i Azerbajdžana na temelju načela uzajamnog priznavanja teritorijalne cjelovitosti i nepovrednosti granica na temelju Deklaracije iz Almatyja iz 1991., razgraničenje na temelju relevantnih karata glavnog stožera SSSR-a koje su dostavljene objema stranama te deblokiranje regionalne komunikacije zasnovane na poštovanju suvereniteta i nadležnosti obiju zemalja, na temelju uzajamnosti i jednakosti;
16. potiče Armeniju i Azerbajdžan da ostvare napredak u pregovorima o mirovnom sporazumu; smatra da se o tom sporazumu treba pregovarati u dobroj vjeri i da se on mora temeljiti na priznavanju suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti i nekorištenju sile; podsjeća na ključnu važnost dovršetka postupka razgraničenja i određivanja granica kao preduvjjeta za budući održivi mirovni sporazum;
17. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog toga što se nije zaštitila kulturna, vjerska i povijesna baština armenskog stanovništva Gorskog Karabaha, čime se krši rješenje Međunarodnog suda od 7. prosinca 2021.; osuđuje sve slučajeve uništenja, vandalizma i oskrvruća svih lokaliteta koji podsjećaju na stoljetnu armensku prisutnost u Gorskem Karabahu; poziva azerbajdžanske vlasti da očuvaju, zaštite i promiču bogatu i raznoliku baštinu regije;
18. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, predsjedniku, vladu i parlamentu Republike Armenije, predsjedniku, vladu i parlamentu Republike Azerbajdžana, Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju, Ujedinjenim narodima i Vijeću Europe.